

PIECZOŁOWAĆ SIĘ (4) *vb impf*

pieczołować się (4), [**pieczelować się**].

się (4), [się].

e, oba o oraz a jasne.

inf pieczołować się (1). ◇ *praes* [1 sg pieczołuję się. ◇ 2 sg pieczołujesz się.] ◇ 3 sg pieczołuje się (1). ◇ [1 pl pieczołuj(e)my się.] ◇ 3 pl pieczołują się (2). ◇ [*imp* 2 pl pieczołujcie się. ◇ *con* 1 pl m pers bychmy się pieczołowali, byśmy się pieczołowali. ◇ *part praes act* pieczołując się.]

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII(XVIII) w.

Starac się, troszczyć się, trudzić się, zabiegać o coś; adnitere, conari, contendere, elaborare, enitere, incumbere, nitere, obnitere, satagere Cn (4): [MurzEwMat 25v; Y któż z was pieczołując się [anxiatus] może przydać ku wzrośtowi łwemu łokieć ieden? CzechNT Matth 6/27, Matth 6/31; pieczołuję się/ Curo, anxius et sollicitus sum. Volck Qqq3.]

pieczołować się około czego (1): Niemcy z Włochy około łye tego [około nauki o ziołach] pieczołują/ á prawie łye iákoby o klénoty wyścigáią SienLek 194; [GrzegŻarnPos 1597 658 (Linde)].

[*pieczołować się dla kogo:* Włzelkie wálze łtárání nań zložćie bo się pieczołue dla was. KonfGlicz Iv.]

[*pieczołować się o co:* IsocrGlicz li2; mowi Pan Chryłtus/ nie pieczołuyćie się o dułze wálze cobyćie iedli/ áni o ciáła wálze/ czymbyćie ie przyodźiewac mieli. WujPos 1590 132 (Linde), 132; GrzegŻarnPos 1597 [126] (Linde).] [Cf też PIECZOŁOWAĆ OpecŻyw 60, GliczKsiąż C8v, N5v].

pieczołować się o czym (3): Też ielth pożytheczen onym kthorzy się pieczołują o przyłzłych rzeczach FalZioł IV 58a; [SchneebAnt F2v]. Cf Ze zdaniem dopełnieniowym. [Cf też PIECZOŁOWAĆ SienLek Vuu2v].

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: z zapowiednikiem i odpowiednikiem: o tym (2); żeby (1), zaimek względny (1)] (2): BielKron 332; Tedy o tym się mamy pieczołowac/ żebyłmy temu o nas mniémáníu dołyc vczynili [= żeby królowie dochowali wierności stanom koronnym] SarnStat 64.

[*W przeciwstawieniach:* »pieczołować się ... nie dbać, być niedbałym«: ludzie [...] o rołkółsy nie niedbáią: tylko o powłlednią żywność pieczołowac łye mułłą IsocrGlicz li2; Ták się o ciáła náłze pieczołuiemy/ iákobyłmy nic zacnieyłzego nád nie nie mieli/ tákełmy w nábywáníu rzeczy niebiełkich á dułznych niedbáli/ iákobyłmy dułze álbo nie mieli/ álbo ią na proźność wzięli. GrzegŻarnPos 1597 [126] (Linde).]

[*Szeregi:* »pieczołować się a frasowac«: A choćbyłmy się wielce pieczołowáli á fráłowáli/ á cołz inłzego proźnemi pracámi náłzemi łpráwiem? ieno że nas łáme udręcłzemy á utrapiełmy KonfGlicz Iv.

»starac się i pieczołowac«: Ale iżby nie rozumieli niektorzy Pánowie rádni/ iż im máło co álbo prołto nic do tego/ żeby się oni o zdrowiu miełzcłan łwoich łtárac y pieczelowac mieli SchneebAnt F2v.

»pieczołować się a troskac się«: rzekł iey Pan Marto/ Marto/ pieczołuielz się/ á trołzcłelz się/ około barzo wiele rzeczy [sollicita es et turbaris erga plurima Vulg Luc 10/41]. GrzegŻarnPos 1597 658 (Linde).]

[Przen [o co]: Nie pieczołuyćie fię tedy na iutro/ ábowiem iutrzeyłzy dzień o łwe rzeczy pieczołowác fie będzie [curabit] CzechNT Matth 6/34.]

Synonimy cf PIECZOŁOWAĆ.

Formacje współrdzenne cf PIECZOŁOWAĆ.

Cf PIECZAŁOWAĆ SIĘ, **PIECZOŁOWANIE**

DD